

Beszámoló
a Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat
Környezetvédelmi-fenntarthatósági programjának időarányos teljesítéséről
2015

Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat (a továbbiakban: önkormányzat) Képviselő-testülete 2012. november 15-én fogadta el a 2012-2017 közötti időszakra vonatkozó Környezetvédelmi-fenntarthatósági Programját (a továbbiakban: kerületi program), eleget téve a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban Kvt.) 48/E. § (1) bekezdésének b) pontja rendelkezésének, mely a települési önkormányzatok számára előírja önálló, a képviselő-testület által is elfogadott környezetvédelmi program készítését. A Kvt. vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően a kerületi program mint átfogó környezetvédelmi terv a kerület adottságaival, feladat- és hatáskörével összhangban tartalmazza:

- a környezeti elemek állapotának bemutatásán alapuló helyzetértékelést,
- a fenntartható fejlődéssel összhangban álló, elérni kívánt környezetvédelmi célokat,
- a célok elérése érdekében teendő (így a légszennyezettség-csökkentéssel, a zaj és rezgés elleni védelemmel, a zöldfelület-gazdálkodással, a települési környezet tisztaságával, a vízgazdálkodással, a hulladékgazdálkodással, az energiagazdálkodással, a közlekedéssel és a haváriahelyzetek elhárításával kapcsolatos) feladatokat, azok megvalósításának ütemezését,
- a kitűzött célok megvalósításának ellenőrzési és értékelési eszközeit,
- az intézkedések végrehajtásához szükséges források megjelölését.
- az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével, az éghajlatváltozás várható helyi hatásaihoz való alkalmazkodással, és
- a környezeti neveléssel, tájékoztatással és a társadalmi részvétellel kapcsolatos feladatokat és előírásokat.

A Kvt. 48/B. § (4) bekezdése alapján a területi (kerületünk esetében települési) környezetvédelmi programot szükség szerint, de legalább a Nemzeti Környezetvédelmi Program megújítását, illetve felülvizsgálatát követően – a 48/A. § (2) bekezdésének figyelembevételével – felül kell vizsgálni. Az Országgyűlés 27/2015. (VI. 17.) OGY számú határozatával elfogadta az új, immár negyedik Nemzeti Környezetvédelmi Programot (továbbiakban: NKP-4), mely a 2015 és 2020 közötti időszakra szóló feladatokat határozza meg. Emiatt időszerűvé vált a kerületi program felülvizsgálata is.

A kerületi program elfogadása óta a környezetvédelemben mind a közigazgatás szervezeti felépítésében, mind a jogszabályok területén jelentős változások következtek be, melyeket a kerületi program felülvizsgálata során figyelembe kell venni. A más dokumentumokkal, jogszabályokkal való releváns kapcsolódási pontokat a beszámoló az egyes szakterületekről szóló részekben külön tárgyalja. Hasonló módon területenként elkülönítve jelennek meg az apróbb – jellemzően határidőkre vonatkozó – módosítási javaslatok.

Összességében megállapítható, hogy a kerületi környezetvédelmi program is összhangban van a szakterület magasabb szintű tervezési dokumentumaival és az önkormányzat által elfogadott stratégiákkal, továbbra is megfelelő keretet ad a szakterületen végzett munka számára.

A Környezetvédelmi-fenntarthatósági Programban elfogadott, konkrét feladatokat, felelősüket és teljesítési határidőket megjelenítő, a felülvizsgálat alapján aktualizált táblázat a beszámoló végén található. (A táblázatban áthúzás jelöli a törölt, dőlt betű a módosított, illetve az új feladatokat.)

A Környezetvédelmi-fenntarthatósági Program 5. fejezete tartalmazza a program céljainak eléréséhez szükséges konkrét feladatokat. Ezek az Önkormányzat szerteágazó tevékenységének megfelelően a különböző területeket érintenek, és a Polgármesteri Hivatal osztályai, a Közszolgáltató Zrt. és a Közterület-felügyelet munkáját is igénylik.

Az időarányos teljesítésről az alábbi beszámolót adom (a fejezetcímek és sorszámozás megfelelnek a programban használtaknak).

1. Légszennyezés

A NKP-4 megállapítása szerint hazánkban a környezeti levegő nemzetközi összehasonlításban közepesen szennyezett, de időszakosan egészségügyi határértéket meghaladó szennyezettség alakul ki a nitrogén-oxid (NO_x), a „talajközeli” ózon (O_3) és a kisméretű szálló por (PM_{10}) vonatkozásában. Ugyanakkor az uniós államok között Magyarország a légszennyezettség szempontjából a legkedvezőtlenebb helyzetű harmadba tartozik¹. Kijelenthető, hogy egész Magyarországon és a fővárosban is a környezeti elemek közül a levegő állapota a legrosszabb, az uniós előírásoktól messze elmarad, a lakosság egészségi állapotát kimutathatóan negatívan befolyásolja. (Ezeket a szempontokat célszerű lenne figyelembe venni például a fővárosi dugódíj zónájának kijelölésekor.)

A legtöbb problémát a kisméretű szálló por okozza, melynek kibocsátása nem csökken az elvárt ütemben². Ennek elsődleges oka a szilárd tüzelőanyagok arányának (a földgáz rovására történő) növekedése a háztartási tüzelésben, valamint a dízelüzemű gépjárművek arányának növekedése, továbbá porszennyezést okoz a járművek gumiabroncsainak és fékbetéteinek kopása is.

Az Országos Meteorológiai Szolgálat által üzemeltetett automata mérőhálózatban 12 mérőállomás működik Budapest területén, ezek közül egy – a városi háttérszennyezettséget (a nitrogén-oxidok, a szén-monoxid és a szállópor koncentrációját) mérő – állomás a XIII. kerület Dózsa Gy. út 53. sz. alatti Honvéd Sporttelepen üzemel.

Meg kell jegyezni, hogy a mérőállomások adatai csak hozzávetőleges képet adnak a főváros (és az ország) légszennyezettségéről, egzakt összehasonlítást lényegében nem tesznek lehetővé, mert az adatsorok erősen hiányosak, továbbá az egyes állomások eltérő összetevőket vizsgálnak, validált, statisztikusan feldolgozott adatok csak korábbi időszakokra állnak rendelkezésre.

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet 2012. évi módosításával a kerületi jegyző levegőtisztaság-védelmi hatósági hatásköre megszűnt. Ennek következtében a kisebb teljesítményű (legfeljebb 500 kW_{th} névleges bemenő hőteljesítményű háztartási és közintézményi, illetve legfeljebb 140 kW_{th} egyéb tüzelőberendezések, a háztartási tevékenységek és a diffúz) források ellenőrzése kikerült a polgármesteri hivatal feladatköréből, és azt a járási kormányhivatal vette át.

Ahogy a környezetvédelem számos más területén is, a levegőminőség védelme esetében is megfigyelhető, hogy az elmúlt évtizedek egyre szigorodó jogszabályi követelményeinek hatására a környezetterhelés egyre nagyobb része a lakosság tevékenységéből (háztartások, közlekedés) származik. A probléma kezelése ennek következtében új szemléletmódot és eszközöket igényel, kiemelkedő jelentősége van a megelőzésnek.

A levegőszennyezésben is meghatározó jelentőségű a közlekedés, azon belül is a közúti, illetve személygépkocsi közlekedés. A városon belüli mobilitásban reális alternatívává vált a kerékpározás. Ez a kerékpáros-infrastruktúra közelmúltban történt nagyarányú fejlesztésének eredménye is. Azonban ma is sok fővárosi kerületben hiányos, illetve rossz állapotú a

kerékpáros úthálózat, továbbá a biciklizés még mindig meglehetősen magas rizikófaktorú közlekedési mód.

1.1 A lakosság tájékoztatása, szemléletformálás

Az Önkormányzat honlapján rendszeresen megjelentetünk környezetvédelmi, klímavédelmi tárgyú híreket, tájékoztatásokat, melyek többek között a légszennyezés káros következményeire és a megelőzés fontosságára hívják fel a kerületi lakosság figyelmét. 2012 és 2015 között szmogriadó (gépjármű-forgalom korlátozásával járó) a tájékoztatási fokozat elrendelésére évente egy-két alkalommal volt szükség, és a gépkocsiforgalom korlátozásával járó riasztási fokozatának elrendelésére is sor került. Ezekben az esetekben (a vonatkozó polgármesteri – jegyzői utasítás végrehajtásának részeként) a kerületi önkormányzat honlapján felhívást jelentettünk meg.

A szemléletformálás témakörében érdemes megemlíteni, hogy a Passzívház szerepelt a „Hatékony Ház Napok” rendezvénysorozatban, a program honlapján és országos terjesztésű kiadványában is. A GreenDependent Intézet szervezésében az érdeklődők be is járhatták az új épületet.

1.2 Fűtőkorszerűsítés pályázati úton

2014 óta a környezetvédelmi pályázat keretében napkollektoros rendszer tervezésére, és hőszigetelésre is nyújtott támogatást az önkormányzat.

1.3 Avar és egyéb hulladék égetésére vonatkozó tilalom betartásának ellenőrzése

A vizsgált időszakban sem a Közterület-felügyelethez, sem az Építésügyi osztályhoz nem érkezett avar égetésére vonatkozó bejelentés, és a járőrszolgálat sem találkozott ilyen környezetszennyező magatartással.

„Minden kerékpáros út a XIII. kerületbe vezet”

Budapesten a kerékpáros közlekedés fejlesztése egyértelműen sikertörténet. A BKK által készített felmérés alapján³ Budapest kerékpáros forgalma az elmúlt tíz évben tizenegyszeresére nőtt. A növekedés minden évszakra és a hét valamennyi napjára jellemző, ez is alátámasztja, hogy a kerékpározás a fővárosban is szabadidős tevékenységből egyre inkább hétköznapi közlekedési formává vált. A városon belüli kerékpározásban meghatározó jelentőségű a XI. és a XIII. kerület, valamint a III. és XIII. kerület közötti tengely.

1.6 és 1.9 és A kerékpáros közlekedésfejlesztést érintő intézkedések a 2012 januárjában elfogadott kerületi kerékpáros stratégia alapján történnek.

Az elmúlt években a közintézmények, irodaházak bejáratai előtt 35 helyen létesítettünk, vagy az előírásaink szerint a beruházók létesítettek kerékpártárolókat, kerékpártámaszokat. Csak a Pozsonyi út felújítása során mintegy 80 db kerékpártámaszt helyeztek ki. Hat esetben a Magyar Kerékpárosklub ajánlásával, vendéglátó egységek előtti utcaszakaszon (Katona J. u., Kresz G. u., Tatra u., Visegrádi u.) 1-2 gépkocsi parkolóhely megszüntetésével 6-12 db kerékpár kulturált tárolását tettük lehetővé, valamint megújult a Polgármesteri Hivatal ügyfeleit váró kerékpártároló is.

2015 nyarától a Polgármesteri Hivatal munkatársai számára munkavégzéshez kerékpárok állnak rendelkezésre, melyek használatának feltételeiről a XXIII/12-29/215 (VII. 20.) számú jegyzői utasítás rendelkezik.

1.7 Kerékpáros pihenők kialakítása

2014-ben a Duna Terasz szabadidőtér kialakításával a kerületen áthaladó, nemzetközi jelentőségű kerékpáros út mellett valósult meg olyan színvonalas park, mely a kerékpárosok pihenésére is alkalmas. A helyszín alkalmas a kerület kerékpáros nap megrendezésére is.

További kerékpáros pihenők kialakítását tervezzük a Pap László park kialakítása (Kassák L. u. – Huba utca kereszteződése) és a Vizafogó ltp. komplex felújítása projekt keretében.

1.8 Kerékpárosbarát közlekedés fejlesztés

A folyamatban lévő átalakítások az alábbiak:

Főútvonalak kerékpározhatóvá tétele (BKK Zrt. hatásköre)

Váci út (Szent István krt. – Meder u. között) menetirány szerinti oldalon elválasztott kerékpáros létesítmény tervezése

Pannónia u. (Szent István krt. – Dráva u.) a kerékpáros nyommal kijelölt kerékpáros főhálózati elem kivitelezése a befejezésnél tart

Hegedűs Gy. u. (Szent István krt. – Dráva u.) a kerékpáros nyommal kijelölt kerékpáros főhálózati elem kivitelezése a befejezésnél tart

Jelzőlámpás csomópontok átalakítása (BKK.Zrt. hatásköre)

Pannónia u. – Szent István krt.: előretolt felállóhely, járműosztályozó korrekciója

Visegrádi u. – Szent István krt.: előretolt felállóhely, járműosztályozó korrekciója

Katona J. u. – Pannónia u.: előretolt felállóhely

Radnóti M. u. – Hollán E. u.: előretolt felállóhely

Victor Hugo u. – Pannónia u.: előretolt felállóhely

Victor Hugo u. – Hollán E. u.: előretolt felállóhely

Pannónia u. – Csanády u.: előretolt felállóhely, járműosztályozó korrekciója

Victor H. u. – Hegedűs Gy. u.: előretolt felállóhely

Bessenyei u. – Kárpát u.: előretolt felállóhely

Pannónia u. – Tutaj u.: előretolt felállóhely

Váci út – Victor Hugo u.: előretolt felállóhely, járműosztályozó korrekciója

Dózsa Gy. út – Kassák L. u.: előretolt felállóhely, járműosztályozó korrekciója

Hegedűs Gy. u. – Csanády u.: előretolt felállóhely

1.10 „Kerékpáros Pont” kialakítása

Megfelelő helyszín hiányában nem történt meg.

1.11 A „BuBi” támogatása

2014 szeptemberében indult el a fővárosi „közbringarendszer”, melynek jelenleg Budapest 11 kerületében már 98 gyűjtőállomása (ebből 7 a XIII. kerületben és 1 további a Margitszigeten), 2159 dokkolóállása és 1150 kerékpárja áll a lakosság rendelkezésére.

1.12 Autómentes Napra rendezvény szervezése

Az Európai Mobilitási Héthez kapcsolódva (2012-ben az Ady Gimnáziumban, 2013-ban a Hun utcai parkolóban, 2014-től pedig a Duna-terasz szabadidőtéren) kerékpáros rendezvénnyel hívtuk fel a figyelmet az „alternatív” közlekedés lehetőségeire. A rendezvények a XIII. Kerületi Lokálpatrióták Egyesületével, illetve a Balassi Bálint Bajtársi Egyesülettel közös szervezésben, civil szervezetek és külsős közreműködők bevonásával valósultak meg. A rendezvények támogatására 2012-ben és 2013-ban ajándéktárgyakat, 2014-től pedig pénzbeli hozzájárulást nyújt a Mobilitási Hét szervezéséért felelős minisztérium, a vásárolt szolgáltatások és ajándékok költségét a Környezetvédelmi Alapból biztosítottuk.

A 2015. évi rendezvényen „bringás tízóráival” vendégeltük meg a kerékpárosokat. A fiatalok és a családok részére kerékpáros ügyességi versenyt szerveztünk, melynek az akadálypálya teljesítése mellett része volt a kerület kerékpárútjain lebonyolított közös biciklizés is. A rendezvény során különleges kerékpárokat próbálhatták ki az érdeklődők, a fogyatékkal élők integrációjának fontosságára érzékenyítő programokkal irányítottuk rá a figyelmet. A közlekedés-biztonság érdekében a rendőrség „ellenőrizte” a résztvevők kerékpárjait, az alkohol hatását játékos keretek között „részeg szemüveggel” próbálhatták ki az érdeklődők, a KRESZ előírásainak megfelelő biciklivel érkezők között pedig ajándékokat sorsoltunk ki. A biciklijük műszaki állapotát is ingyenesen ellenőriztethették a résztvevők. A közlekedési légszennyezés és az egészség kapcsolatára allergia-tanácsadással és tanmikroszkópos pollen-bemutatóval hívtuk fel a figyelmet.

1.13 „Bringázz a munkába!” kampány támogatása

A tavaszi BaM-kampányhoz csatlakozva 2012 óta minden tavasszal nagy sikerű „bringásreggeli” szerveztünk a kerület három forgalmas pontján: a Béke téren, a Lehel Csarnoknál és a Jászai Mari téren. A rendezvényeken több száz biciklist láttunk vendégül, és a rendezvény sajtómegjelenésével a lakosság széles körében népszerűsítettük a kerékpározást. A rendezvények költsége átlagosan 250 000 Ft volt, amit a Környezetvédelmi Alapból biztosítottunk.

Beépítetlen területek

1.15 Az ingatlantulajdonosok figyelmének felhívása az ingatlanok gyommentesítésére vonatkozó kötelezettségre

A beépítetlen telkek folyamatos ellenőrzése (lásd még: 2.7 - 2.10) során folyamatosan felhívjuk az ingatlantulajdonosok figyelmét a gyommentesítési kötelezettségre. Ezen a területen a folyamatos ellenőrzés hatására javulást tapasztalunk. A tavaszi időszakban az Építésügyi Osztály – a korábban hatósági eljárással érintett – ingatlanok tulajdonosainak figyelmét levélben hívta fel a telkek gondozásának szükségességére, illetve a honlapon és a Hírnök újságban is jelentettük meg felhívást e témában.

1.16 Az önkormányzati tulajdonú közterületek gyommentesítése

Évente 7 alkalommal történő kaszáltatással gondoskodik a Közszolgáltató Zrt. önkormányzati tulajdonú közterületek, a súlyosan fertőzött esetekben vegyszeres gyomirtás történik. A kaszáltatáskor a vágást rosszul tűrő gyomnövények a kaszáltatásra kevésbé, vagy alig érzékeny fűfélék közül kipusztulnak, továbbá a vágáskor a virágzást, feldagasztást is megakadályozzuk, ily módon visszaszorítva a gyomfélék terjedését. Az önkormányzati tulajdonú telkekre is kiterjed a beépítetlen telkek ellenőrzése (lásd még: 2.7 – 2.10). Az önkormányzati ingatlanokkal kapcsolatban érkező lakossági panaszokat soron kívül kezeljük, és haladéktalan tulajdonosi intézkedéssel szüntetjük meg a jelzett problémát.

1.17 Parlagfű elleni közérdekű védekezés feltételeinek biztosítása és

1.18 A parlagfű elleni védekezési kötelezettség teljesítésének ellenőrzése, hatósági eljárások

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény minden ingatlantulajdonos és -bérlő (földhasználó) számára kötelezővé teszi a parlagfű elleni védekezést. Amennyiben a földhasználó ennek nem tesz eleget, és ingatlanán július 1-ét követően virágbimbós parlagfű van, vele szemben a kerületi jegyző hatósági eljárást indít: az ingatlan közérdekű védekezés keretében történő gyommentesítését (közkeletű, de nem mezőgazdasági területek esetében hibás elnevezéssel „kényszerkaszáltatását”) végezteti el a polgármesteri hivatal, illetve a mulasztóval szemben bírság kiszabását kezdeményezi. Fontos megjegyezni, hogy az ingatlan azonnali lekaszáltatására csak virágbimbós állapotú parlagfű jelenléte esetén jogosult a hatóság, egyéb esetben nem! Hivatalunk gyakorlata szerint a

parlagfű-fertőzöttség megállapítását követő három napon belül megtörténik az érintett ingatlan kaszálása. A kaszálások költségét a hivatal előlegezi meg, de azt a földhasználónak meg kell térítenie.

A parlagfű elleni védekezéshez kapcsolódó hatósági munka alapja a kerületben lévő beépítetlen telkek folyamatos ellenőrzése, illetve a lakosságtól közvetlenül vagy a Parlagfű-bejelentő Rendszeren keresztül, civil szervezetektől és más hatóságoktól érkező bejelentések kivizsgálása. Annak ellenére, hogy a parlagfű a legfontosabb allergén növény, melyre a hatóságok, a civil szervezetek és a média is kiemelt figyelmet fordít, általánosan tapasztalható, hogy a lakosság parlagfűvel kapcsolatos ismeretei minimálisak, gyakran még azok sem ismerik fel ezt a gyomnövényt, akik tudják magukról, hogy allergiásak rá. Ez is hozzájárul ahhoz, hogy a hivatalhoz érkező parlagfűvel kapcsolatos bejelentések többsége megalapozatlan.

2015-ben a korábbiakban megszokott évi 40-50-nél kevesebb, összesen 22 lakossági bejelentést kaptunk. 6 ingatlan esetében volt szükség kényszerkaszálásra 2 500 m²-nyi területen. (2012-ben 100 000 m²-t, 2013-ban 12 000 m²-t, 2014-ben 6500 m²-t meghaladó területen végeztettünk kényszerkaszálást.) Egy további ingatlan esetében kezdeményeztük növényvédelmi bírság kiszabását, kényszerkaszálásra ezek esetében már nem került sor (októberben, amikor a kaszálás csak elősegítette volna az érett gyommagok szétszórását).

1.19 A közlekedési területek, különösen a villamospályák gyommentesítése

Ez a feladat továbbra sem megoldott, nem tapasztalható javulás a közösségi közlekedési infrastruktúra környezeti állapotában. A polgármesteri hivatal jelenleg nem rendelkezik hatósági jogosítványokkal az ilyen területekkel kapcsolatban, a fenntartó felszólítása pedig nem vezetett eredményre.

2. A települési környezet és a közterületek tisztasága

2.1 Az önkormányzati kezelésben lévő területek rendszeres takarítása, az elhagyott hulladék elszállítása

A XIII. kerület parki területeinek rendszeres takarítását egyrészt a közfoglalkoztatottak parkgondnoki hálózata, másrészt a Közszolgáltató Zrt. vásárolt szolgáltatás keretében végzi. A kerület kiemelt parkjaiban heti három, az átlagosan kezelt parkokban heti két alkalommal történik átfogó takarítás.

A főváros köztisztaságáról szóló 48/1994. (VIII. 1.) Főv. Kgy. rendelet 3. § (1) bekezdésének, valamint a helyi közutak kezelésének szakmai szabályairól szóló 5/2004. (I. 28.) GKM rendelet 3.2.2. pontjának előírása szerint – annak ellenére, hogy önkormányzati tulajdonban lévő közterületekről van szó –, az ingatlanok előtti járdák és zóldsávok takarítása, gyommentesítése és síkosság-mentesítése az ingatlantulajdonosok kötelezettsége. A feladat ellátásában nyújt segítséget a lakosság számára az Önkormányzat az évi 5 alkalommal megrendezett átfogó köztisztasági akció alkalmával. 2015-ben újdonságként az akció keretében Újlipótváros súlyosan szennyezett utcaiban a járdatarakítást magas nyomású tisztítógéppel is elvégeztettük. A gép segítségével maradéktalanul eltávolíthatóak a kenődő állagú hulladékok, illetve az odaszáradt vizes alapú anyagok is. A gép működése pozitív lakossági visszhangot váltott ki, a lezajlott akció óta a nehezen eltávolítható közterületi hulladékok (pl ragacsos állagú, vagy beivódott szennyeződések, madárürülék stb.) eltávolítására rendszeresen használatban van.

Folyamatos feladatot jelent a közterületen elhagyott hulladékok problémája. A közterületen elhagyott hulladék egyrészt a szelektív hulladékgyűjtő szigetek mellett, jellemzően magánszemélyek által lerakott kisebb mennyiségű, kommunális hulladékból, másrészt a

valószínűsíthetően gazdasági tevékenységekből származó, a kerület kevésbé forgalmas közterületein lerakott igen nagy mennyiségű (építési-bontási, nagydarabos lom stb.) hulladékból tevődik össze. A probléma lényegében az egész kerületet érinti, de jellemzőek az időszakos, illetve állandó gócpontok, például a Visegrádi utca 63. és a Visegrádi utca 110. előtti szelektív sziget melletti sarok, továbbá a Kámfor utca és a Szabolcs utca teljes területe, vagy a Dráva utcai élelmiszerbolt parkolója, ahol rendszeresen hatalmas mennyiségű hulladékot hagynak el. Törvényi kötelezettségének eleget téve az Önkormányzat megbízásából a XIII. Kerületi Közzszolgáltató Zrt. a kerület közterületein elhagyott hulladékot folyamatosan elszállítatja. A hulladékok gyors elszállítása a kerület városképének, környezeti állapotának megőrzése szempontjából elengedhetetlen, ugyanakkor kontraproduktív, és a lakosságot további lerakásra ösztönözheti. A közterületről elszállított elhagyott hulladékok havonta átlagosan 100 m³-t tesznek ki.

A hulladékelhagyás – akár magán-, akár közterületen történik – egyértelműen jogsértő, azonban a vonatkozó jogszabályok ellentmondásosak. Bár a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény a 196. § (2) bekezdése alapján szabálysértés, a szabálysértési hatóság ilyen ügyekben nem jár el, tekintettel arra, hogy a hulladékról szóló törvény és végrehajtási rendeletei alapján közigazgatási eljárásban szankcionálható. Hatásköri vitában tisztázódott, hogy a hulladékgazdálkodási bírság kiszabására irányuló eljárás lefolytatására a kerületi jegyző jogosult. Ennek következtében a továbbiakban hatékonyabb fellépésre számíthatunk a szabálytalanságot elkövetőkkel szemben, ugyanakkor ez többletfeladatot jelent majd a polgármesteri hivatal számára.

2.2 Intézkedési terv készítése az ebtartással kapcsolatos problémák kezelésére

Az AngyalZÖLD projektjeként indult el a Gondos Gazdi program, mely a városi ebtartás infrastruktúrájának fejlesztését és a felelős városi kutyatartás normáinak széleskörű elfogadtatását tűzte ki célul. A program keretében rendszeres közösségi programokat szervezünk a kutyafuttatók területén, és kerületi rendezvényekhez kapcsolódva is. A kezdeményezést „EB OVO” díj ismerte el 2014-ben.

A tárgyra vonatkozó jogszabályok, és az előírások megszegőivel szemben alkalmazható szankciók széles körű megismertetése céljából a Közterület-felügyelet az önkormányzati honlapon, valamint nyomtatott kiadványban részletes, közérthető tájékoztató anyagot publikált. A tájékoztatóra felhívta minden intézkedéssel érintett kutyatulajdonos figyelmét.

A közterület-felügyelet folyamatosan figyelemmel kísérte a parkokban elhelyezett, a kutyák bevitelét tilalmazó táblák meglétét, láthatóságát, állapotát. A felügyelet több esetben kezdeményezte a XIII. Kerületi Közzszolgáltató Zrt. Közterületi Divíziójánál hiányzó táblák pótlását, megrongált vagy értelmezhetetlenné tett piktogramok cseréjét. Kezdeményezéseket a divízió részéről minden esetben intézkedés követte.

A Közterület-felügyelet által készített, a kutyatartással kapcsolatos jogsértések visszaszorítása, a felelős ebtartás népszerűsítése érdekében kidolgozott intézkedési tervet a Tulajdonosi, Kerületfejlesztési és Lakásgazdálkodási Bizottság elfogadta, végrehajtása folyamatban van.

Lezajlott az állatvédelmi törvényben előírt ebösszeírás a Polgármesteri Hivatal, a Közzszolgáltató Zrt., civil szervezetek és a kerületben működő állatorvosok bevonásával. A kerületi ebnyilvántartásba 4039 kutyát jelentettek be.

2.3 A kutyasétáltatásra használt helyek fokozott ellenőrzése, a jogsértések szankcionálása

A kora reggeli és az esti-, éjszakába hajló időszakokban a Közterület-felügyelet heti rendszerességgel szervezett és hajtott végre céll ellenőrzéseket a kerület közparkjaiban, játszóterein és sétányain a kutyák elől elzárt területek felügyelete, a pórás használatának

ellenőrzése céljából. Tapasztalataik szerint az ellenőrzések eredményeként csekély mértékben, de javult a kutyatartók önkéntes jogkövetése, bár azt a legtöbb esetben nem a jogszabályokkal való egyetértés, hanem a büntetéstől való félelem motiválja. A helyzet javulását bizonyítja az is, hogy az év során a megelőző évhez képest jelentősen mérséklődtek a kutyatartási szabályok megsértése miatt a felügyelethez érkező bejelentések száma.

A Közterület-felügyelet az év során folytatta a kutyák azonosítóchippel történő ellátására vonatkozó jogszabály betartásának ellenőrzését. A végrehajtott ellenőrzések során az előírt adathordozó meglétének hiányát egy esetben sem kellett megállapítani.

A Közterület-felügyelet és az Építésügyi osztály egyeztetést kezdett a Kutyamentő Angyalok Egyesülettel abból a célból, hogy a kutyasétáltatás szabályainak betartását ellenőrző felügyelőket alkalmanként egy civil aktivista is kísérelje. Ettől a hatósági intézkedésekkel szembeni idegenkedés csökkentését, és – például az ebösszeírással kapcsolatban is – a tájékoztatás hatékonyabbá válását várjuk.

2.4 Kutyapiszok gyűjtőedények fenntartását folyamatosan végzi a Közszolgáltató Zrt., az új edények kihelyezésénél a lakossági igényeket figyelembe veszik. A kerület területén jelenleg 396 db ebürülék gyűjtőedényt üzemeltet a Közszolgáltató Zrt. Az edények ürítése hetente 2 alkalommal történik, kedden és pénteken. A nyári hónapokban 10 héten keresztül egy vasárnapi, harmadik ürítésre is sor került. Az edények kihelyezése a lakossági igényekhez igazodva folyamatosan történik.

2.5 Kutyafuttatók fenntartása

A XIII. kerületben főváros szerte egyedülálló módon 20 kutyafuttató, összesen 28 285 m² terület áll a kutyatulajdonosok és négy lábú barátaik rendelkezésére a póráz nélküli szabad mozgáshoz. A kutyafuttatók berendezési tárgyainak fejlesztése, bővítése folyamatos. Fontos szempont, hogy idővel az ügyességi (agility) játékok mellett minden futtatóban ivókút legyen. Az Önkormányzat Gondos Gazdi programjának keretein belül idén ősszel harmadik alkalommal került megrendezésre a Kutyafuttató Roadshow programsorozat, amely a használókkal a futtatók takarítását és az igényfelmérést tűzte ki célul. A programsorozat keretében három héten keresztül szombatonként más és más futtatóba látogattak el civil partnereink az EB OVO Egyesülettől, tanácsadást tartottak a helyes eb gondozásról, nevelésről, a használókkal együtt kitakarították a futtatókat, és kérdőíveket töltettek ki a kutyafuttatókkal és a kutyás infrastruktúrával kapcsolatban. A programsorozatot egy októberi lakossági fórum zárta, amelynek keretében az EB OVO Egyesület és a Közszolgáltató Zrt. munkatársai a lakosság bevonásával értékelték az éves eredményeket, és programot alakítottak ki a következő év fejlesztéseihez.

2.6 A közterület-bejárásra minden év tavaszán sor kerül az önkormányzati képviselők, a Közterület-felügyelet, a Közszolgáltató Zrt. és a Polgármesteri Hivatal munkatársainak részvételével. A bejárás során tapasztalt problémák megoldására intézkedés terv készül, melynek végrehajtásáról írásban számolnak be az érintett szervezeti egységek.

2.7, 2.8, 2.10 és 2.12 Az ellenőrzések és a hatósági eljárások tapasztalatai alapján 2015-ben új polgármesteri – jegyzői utasítás született a beépítetlen telkek állapotának rendezése érdekében szükséges feladatokról [a közterületek és a beépítetlen telkek rendje érdekében szükséges intézkedésekről szóló XXIII/12-6/2015. (III. 31.) számú polgármester-jegyzői utasítás], mely alapján az Építésügyi osztály és a Közterület-felügyelet folyamatosan ellenőrzi a beépítetlen telkeket, és szükség esetén hatósági eszközöket alkalmaz a beépítetlen telkek állapotának javítása érdekében. E feladat körében ellenőrzési terv alapján havonta átlagosan 50 ellenőrzés történik – a vegetációs időszakban a gyomosságra tekintettel több, a téli időszakban kevesebb. A „rutinellenőrzések” mellett a problémás, vagy folyamatban lévő hatósági eljárásban érintett ingatlanokra kiemelt figyelmet fordít a hivatal.

Az elhanyagolt telkek tulajdonosaival szemben elhagyott hulladék esetében hulladékgazdálkodási, parlagfű-fertőzöttség esetén élelmiszerlánc-felügyeleti hatósági hatáskörben, illetve gyomosság esetében a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló rendelet alapján indul eljárás.

A beépítetlen telkek ellenőrzéséről negyedévente készül írásos beszámoló. Az összesített adatok alapján az ellenőrzött ingatlanok kétharmada hatósági intézkedést nem igényel. A tapasztalt szabálytalanságokat az ingatlantulajdonosok rendszerint felszólításra megszüntetik. Ennek ellenére vannak olyan ingatlanok, melyek huzamosabb ideje elhanyagolt állapotúak, például vitatott tulajdoni helyzet, vagy a tulajdonos jogkövető magatartásának hiánya miatt. A „problémás” ingatlanok kis számuk ellenére igen negatívan befolyásolják kerületünk városképét, illetve megítélését, ezért ezek esetében az önkormányzat szervezeti egységei, illetve más hatóságok összehangolt fellépésére is szükség van.

2. 9. és 2.15 Az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanokra is kiterjed a beépítetlen telkek ellenőrzése. Az itt tapasztalt problémákról az Építésügyi osztály értesíti a Közszolgáltató Zrt.-t, ez alapján folyamatos a problémák felszámolása.

3. Zöldfelület-gazdálkodás

A fejezethez kapcsolódó feladatokról a Közszolgáltató Zrt. az AngyalZÖLD+ program végrehajtásáról szóló rendszeres beszámolóban részletes tájékoztatást ad.

4. Hulladékgazdálkodás

A hulladékok keletkezésének mutatói az elmúlt évtizedekben kedvező tendenciát mutatnak: a Magyarországon keletkezett hulladék mennyisége a 2000. évi 40 millió tonnáról 2009-re 20, 2014-re pedig 18 millió tonna alá csökkent. Bár a csökkenésben a gazdasági válságnak is szerepe volt, örömdetes az a tény, hogy az egységnyi GDP előállítására jutó hulladék mennyisége az ötödére csökkent.

Törekedni kell arra, hogy a gazdasági válság miatt visszaesett fogyasztás élénkülésével a hulladék mennyisége ne emelkedjen, ahogyan ez a települési szilárd hulladék mennyiségénél már látható.

Az egyre elterjedtebb szórakoztató-elektronikai, illetve információtechnológiai eszközök egyre rövidebb életciklusa, illetve az ezzel szorosan összefüggően megoldatlan vagy aránytalanul drága javítás jelentősen növeli a lakosságnál keletkező e+e hulladékok mennyiségét.

A XIII. kerületi környezetvédelmi-fenntarthatósági program elfogadása óta a szakterület érintő legjelentősebb változás a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény hatályba lépése, illetve a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés kötelezővé válása.

4.2 és 4.3 A Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt. üzemeltetésében a házhozmenő szelektív hulladékgyűjtés kiterjesztésével párhuzamosan megkezdődött a szelektív gyűjtőszigetek megszüntetése, átalakítása. A továbbiakban csak az üveghulladék gyűjtése történik a szigetekeken. Kivételt képez ez alól, ahol a társasházakban megoldhatatlan a több kuka elhelyezése. Az FKF tájékoztatása szerint ezeken a helyeken továbbra is fenn fogják tartani a szigeteket. A változásokat figyelemmel kísérik, és szükség szerint javaslataikkal segíteni fogjuk az FKF munkáját.

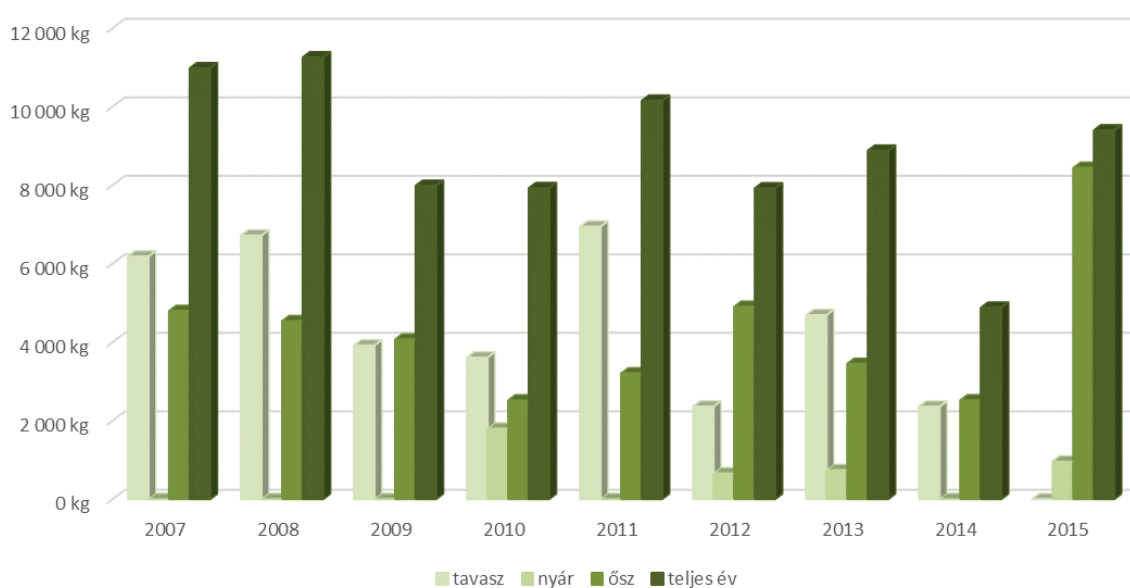
4.4 Hulladékcsökkentési program kidolgozása önkormányzati intézményekben

2015 szeptemberétől valamennyi iskolában szelektíven történik a hulladékok gyűjtése.

4.5 és 4.6 A házhoz menő szelektív hulladékgyűjtési rendszer kiépítése és üzemeltetése a Fővárosi Önkormányzat (az FKF Zrt.) feladata lett, az ezzel kapcsolatos kerületi feladatok megszűntek.

4.7 Veszélyeshulladék-gyűjtési akciót a korábbi években kialakult gyakorlat szerint a kerületi önkormányzat évente legalább két alkalommal, május végén és október elején, esetenként augusztusban is szervezett. Ezek során a háztartásokban képződő valamennyi veszélyeshulladék-típust, továbbá az elektromos és elektronikus hulladékokat, valamint a használt sütősziradékokat is díjmentesen adhatta le a kerület lakossága. Az akciókban átvett hulladékmennyiségeket az alábbi grafikon ábrázolja.

A kerületi lakossági veszélyeshulladék-gyűjtési akciókban begyűjtött hulladék mennyisége

Megfigyelhető, hogy a legtöbb hulladékot a tavaszi akciókban adják le, ennél általában alacsonyabb az őszi akció eredménye, az egy helyszínen tartott nyári akcióé a legkisebb. Az elmúlt évek adatait összehasonlítva – a más évszakban megszervezett akciók közötti, illetve az egyes években megszervezett akciók számából adódó különbségeket figyelmen kívül hagyva is – a leadott hulladék mennyiségének folyamatos csökkenése figyelhető meg. Legfeltűnőbb, hogy az e+e hulladékot döntően számítógépek adják, a nagytömegű háztartási berendezések (mosó- és hűtőgépek) leadása lényegében megszűnt. Ezeket a hulladékká vált készülékeket új vásárlása esetén gyakran „beszámítják”, így nem számítunk arra, hogy a későbbi önkormányzati akcióban növekedne ezek mennyisége.

A kerületi akcióban leadott hulladék mennyiségét befolyásolja az is, hogy az FKF Zrt. hulladékudvarában folyamatosan, a lomtalanítás idején pedig időszakosan szintén vesz át veszélyes hulladékot a lakosságtól. A lomtalanítás rendszere a korábban várt módosítás hiányában változatlan, az FKF Zrt.-től kapott információk szerint a „házhozmenő” lomtalanítási rendszer kialakítása lekerült a napirendről, így hosszabb távon is évente egy lomtalanításra kell számítani, általában tavasszal.

A fentiek figyelembe vételével 2015-ben kísérleti jelleggel csak ősszel szerveztünk hulladékgyűjtést, részben új helyszíneken biztosítva az átvételt. A begyűjtött hulladékmennyiség 8 441 kg volt, ez magasan meghaladja a korábbi akciókban begyűjtött mennyiségeket. Erre tekintettel, valamint a lakosságtól kapott visszajelzések alapján azokban az években, amikor van a lomtalanítás, elegendő annak kiegészítésére ősszel egy kerületi gyűjtési akciót szervezni.

5. Környezettudatosság növelése, társadalmi részvétel

5.1 Környezetvédelmi pályázat kiírása

A kerületi Környezetvédelmi Alapból finanszírozott környezetvédelmi pályázaton 2012-ben 10 támogatott részére 1 935 739 Ft, 2013-ban 12 támogatott részére 1 907 734 Ft támogatás került kifizetésre. 2014-ben évi kerületi környezetvédelmi pályázat kiírásával a támogatható célok körét bővítettük: már nem csak a közterületekhez kapcsolódó előkertek, hanem zárt udvarok „zöldítése”, és a lakóházak hőszigetelése is támogatható a környezetvédelmi alapból. Várakozásunknak megfelelően nőtt az érdeklődés a pályázat iránt, erre tekintettel tavaly az eredeti kiírás szerinti 5 millió forintos keretösszeget 8,5 millióra emelte a Tulajdonosi, Kerületfejlesztési és Lakásgazdálkodási Bizottság. A „projektek” lezárultával 28 támogatott részére 6 976 990 Ft kifizetése történt meg.

A 2015. áprilisában 6 millió Ft-os keretösszeggel kiírt környezetvédelmi pályázatra mindössze 1,5 millió Ft támogatási igénnyel 9 pályázat érkezett. A támogatási keret kihasználatlanságára tekintettel a TKLB idén II. környezetvédelmi pályázatot is kiírt. A második kiírásra már 21 pályázat érkezett, a támogatási keretet meghaladó, 5 529 584 Ft-os igénnyel.

A támogatási kör bővítése miatt olyan igények is jelentkeztek, melyek korábban nem, így például kerttervező igénybevételenek finanszírozása, zöldfelületet nem növelő beruházások (különösen kerti bútorok beszerzésének) finanszírozása.

A Környezetvédelmi Alapból finanszírozott pályázat kiírásánál a korábbi tapasztalatok alapján pontosabb feltételeket kell megfogalmazni. Figyelembe kell venni, hogy:

- a kert kialakítását, megújítását célzó pályázatokhoz nyújtott támogatás nagyobb részét zöldfelületek kialakítására kell fordítani,
- előnyben kell részesíteni azokat a pályázatokat, amelyek megvalósulásával új zöldfelületek keletkeznek, illetve azok, melyekben a pályázók saját munkában valósítják meg a támogatott célt,
- a környezetvédelmi pályázat és a Közszolgáltató Zrt. által kiírt pályázat összhangját meg kell őrizni, hogy azok mindenkor kiegészítsék egymást, a támogatások között ne legyen átfedés.

5.2 A lakosság rendszeres tájékoztatása érdekében az önkormányzati honlapon, a Hírnökben (és időnként más újságokban is), valamint a TV13-ban adunk közre környezetvédelmi tárgyú felhívásokat és tájékoztatókat. A kerületi közparkok és fasorok katasztere is elérhető interneten keresztül a kerületi lakosság (és minden érdeklődő) számára.

A területen végzett tevékenységet bővíteni, színesíteni tervezzük a honlap környezetvédelmi oldalán rendszeresen megjelenő energiatakarékossági, klímavédelmi cikkekkel, illetve az AngyalZÖLD honlapon a kerület környezet-, és természetvédelmi vonatkozású érdekességeivel (pl. cikksorozat a kerületben élő védett madarokról).

A veszélyeshulladék-gyűjtésről az erre igényt tartó polgárokat és közös képviselőket közvetlenül, e-mailben értesíti az Építésügyi Osztály. Felmerült annak igénye, hogy ezt az egyszerű tájékoztatást környezetvédelmi hírlevéllel lehetne fejleszteni.

5.3 Az ifjúság szemléletformálása érdekében a középiskolák számára kötelezővé tett Közösségi Szolgálat program kapcsán a Közszolgáltató több tanintézménnyel kötött megállapodást, melyek keretében a diákok közterületen végeznek zöldfelület-ápolási munkákat, lomb- és hulladékgyűjtést.

5.4 *testvérvárosokkal közös környezetvédelmi programként* 2012-ben ért véget a Zöld Klub Hálózat, testvérvárosok környezetvédelemmel foglalkozó civil szervezeteinek projektje, Kassa, Szováta, Bécs Floridsdorf és Budapest XIII. kerület részvételével. Tervezzük további közös programok kialakítását, első sorban a klímavédelem területén.

5.6 *Iskolák közötti energiahatékonysági verseny* megszervezésére nem került sor az iskolák fenntartói feladatkörének változása miatt, megvalósítására a későbbiekben sem számítunk.

5.7 *Önkormányzati rendezvények keretében klímabemutatók* szervezésére a GreenDependent Egyesület – a 2013. évi környezetvédelmi pályázaton támogatást nyert projekt keretében – szervezésében valósult meg: az Egyesület több kerületi rendezvényen tartott környezetvédelmi, energiatakarékosági bemutatót. A téma jelentősége miatt ennek a tevékenységnek fejlesztése indokolt.

5.8 *A lakosság parlagfüvel (és más allergén növényekkel) kapcsolatos ismereteinek bővítését* szolgálta a Parlagfümentes Magyarországért Egyesületnek a környezetvédelmi pályázat támogatásával megvalósított projektje, mely keretében kerületi rendezvényeken (Lakóközösségi Napok, Vízimajális, Szent Mihály napi búcsú, Autómentes Nap) tartott allergia-tanácsadást és pollenbemutatót. Az Egyesület a legtöbb önkormányzati rendezvényen azóta is jelen van.

6. Zajvédelem

A zajvédelem területén jelentős változás a zajvédelem helyi szabályairól szóló 8/2013. (III. 26.) önkormányzati rendelet módosítása.

Az elmúlt időszakban felmerült lakossági panaszok rávilágítottak arra, hogy több zajforrás-típus esetében a magasabb szintű jogszabályokban előírt követelmények betartására a kerületi jegyző hatósági hatásköreiben nincsenek megfelelő eszközök, azaz vagy jogszerűtlennek minősülő tevékenységek korlátozására, szankcionálására nincs lehetőség, vagy a rendelkezésre álló hatósági eszközök nem elég hatékonyak. A helyi rendelet módosításával a zajvédelmi hatóság eszköztára oly módon bővült, hogy lehetővé vált a különböző jogsértések megszüntetésére azok jellegének megfelelő, eltérő szankciók alkalmazása (pénzbírság mellett zajcsökkentési terv végrehajtása, a működés korlátozása). A rendeletmódosítás július 1-ei hatálybalépése óta egy vendéglátóterasz szabálytalan nyitva tartása miatt került sor 100 000 Ft összegű közigazgatási bírság kiszabására.

6.1, 6.3 és 6.6

A zajügyekre érkező lakossági panaszok száma az elmúlt években csökkent: míg 2008-ban 42, 2009-ben 110, 2010-ben 84, 2011-ben 139, 2012-ben 130, 2013-ben 98, 2014-ben 63 volt. A zajügyelet 2014-ben összesen 90 ellenőrzést végzett, ebbe beleértve a lakossági bejelentések (63 db) kivizsgálására és a hivatal által kért ellenőrzéseket is.

A panaszok számának csökkenésére tekintettel a zajügyeletet 2015-ben új működési renddel üzemeltettük május 14. és október 18. között (május 24., pünkösd és augusztus 20. kivételével), ezen belül csütörtök estétől vasárnap reggelig, a bevált módon 20 és 08 óra közötti időszakban.

Ezzel a működési renddel a zajügyelet fenntartásának költsége jelentősen csökkent, miközben megmaradt a lakossági zajpanaszok azonnali kivizsgálásának lehetősége a legkritikusabb (nyári, illetve hétfégi) időszakban, és továbbra is lehetőség van előre tervezett ellenőrzésekre is (például a vendéglátóteraszok esetében).

A legtöbb bejelentés (kb. 50%) minden évben a szabadidős zajforrások okozta zajhatások miatt érkezett.

A szabadidős zajforrások között külön említést érdemelnek a Sziget Fesztivál által okozott panaszok. A Sziget Fesztivál által okozott zajterhelés csökkentése, a XIII. kerületi lakosság

panaszainak hatékonyabb kezelése érdekében személyes konzultációt kezdeményeztünk az illetékes III. kerületi jegyzővel. Az egyeztetés eredményeként 2015-ben érzékelhetően javult a XIII. kerületi polgároktól érkező panaszok kezelése a III. kerületi hatóságnál.

Üzemi zajforrásokra átlagosan a panaszok 20%-a vonatkozik, ebből 11 tartozott jegyzői hatáskörbe. Ezekben az ügyekben zajkibocsátási határérték megállapításával és a határérték teljesítését igazoló zajmérésre kötelezéssel szüntettük meg a zavaró mértékű zajt. Folyamatosan csökkenő tendenciát mutat az építési tevékenységek miatti zajpanaszok száma: a jogszabályban megengedett időszakon kívül végzett zajos tevékenység miatt érkezik a panaszok 10%-a az ügyeletre. Az egyéb zajforrásokra (például szomszédsági, vagy közterületi zajra) tett panaszok száma 8 volt.

A zajügyelet továbbra is egyedülálló „szolgáltatás” a XIII. kerület lakosságának, fenntartását a továbbiakban is tervezzük.

6.2 A „legproblémásabb” vendéglátóhelyek üzemeltetőinek meghívása a hivatalba személyes egyeztetés és tájékoztatás céljából

A hosszú ideig „legproblémásabbnak” számító, Margitszigeten működő szabadidős zajforrások 2013-ban kikerültek a kerületi hatóságok illetékességéből, ezekkel kapcsolatban hatósági intézkedésre nem volt szükség. Ugyanakkor a Főpolgármesteri Hivatal ez irányú munkájának segítésére – együttműködve a II. kerületi Polgármesteri Hivatallal – 2015 nyarán több helyszíni ellenőrzést és zajmérést is végzett az Építésügyi Osztály.

Számos esetben a vendéglátóhelyek működése miatt érkező lakossági panaszok oka nem közvetlenül a vendéglátóhely tevékenysége (például zeneszolgáltatása), hanem az onnan távozó, illetve a közterületen dohányzó vendégek zajongása. Tekintettel arra, hogy erre vonatkozóan hatósági eszközzel nem rendelkezik a hivatal, illetve a helyzetért a szórakozóhely üzemeltetője közvetlenül nem tehető felelőssé, jelenleg is rendszeresen élünk az üzemeltetőkkel történő személyes konzultációkban rejlő lehetőségekkel.

7. Energiagazdálkodás

7.1 és 7.2 Az intézmények energetikai korszerűsítésére, felújítására évente felülvizsgálatra kerülő 10 éves intézmény felújítási program alapján kerül sor. Valamennyi felújítás, illetve beruházás során kiemelt jelentőségű szempont az energiatakarékosság és a megújuló energiaforrások alkalmazása: valamennyi felújítási munkának része a külső hőszigetelés és a nyílászárók cseréje.

26 intézményre szóló energia audit készült 2011-ben, melynek javaslatait a felújítások során figyelembe kell vennünk.

Az energiagazdálkodás területén kiemelkedő jelentőségű a 100 lakásos Passzívház (Jász u. 91.) megépítése, valamint a szintén passzív minősítésű „Mesés kert” (Kassák L. u. 17.) tagóvoda folyamatban lévő beruházása.

A Lehel Csarnokban – a LED-program keretében – megvalósult világítás-korszerűsítés I. üteme, valamint két felvonó cseréje következtében 2013-ról 2014-re 13 %-kal csökkent a villamosenergia-felhasználás. Jelenleg a LED-program III. üteme van folyamatban a Csarnokban, illetve a program keretében korszerű és energiatakarékos világítási rendszert építünk ki a kerületi orvosi rendelőkben, és a kizárólag önkormányzati tulajdonban lévő lakóházakban is.

8. Klímaváltozás

8.1 Az Orientgate projekt keretében elkészültek a kerület infrastruktúrájának és egészségügyi-szociális intézményeinek klímaváltozással szembeni „sérülékenységről” szóló tanulmányok. Az eredmények bemutatására 2014-ben is nagy sikerű találkozót tartottunk, melyre a kerületi intézmények, egészségügyi és civil szervezetek kaptak meghívást, és „külsős” szakmai

érdeklődők is részt vettek. A projekt eredményeit és azok hasznosítását a Klímastratégia végrehajtásáról szóló beszámoló ismerteti.

8.2 A hőségriadó és a fokozott uv-sugárzás esetén szükséges rendkívüli intézkedésekről szóló XXII/7-18/2013. (VI. 18.) számú polgármesteri-jegyzői együttes utasítás aktualizálása megtörtént 2013-ban. 2015-ben több alkalommal is szükség volt hőségriadó miatti intézkedésre.

8.3 Az önkormányzat karbonlábnyomának meghatározására eddig még nem került sor, mert szervezeti egységei által végzett, CO₂-kibocsátással járó tevékenységek sokfélesége miatt jelenleg nem áll rendelkezésünkre olyan számítási metódus, mellyel rendszeresen meghatározható lenne az önkormányzat egységes karbonlábnyoma.

Javaslat új feladatra

3.14 A magántulajdonban lévő fák és zöldfelületek védelmének, gyarapításának érdekében a fákkal való okszerű gazdálkodás szempontjait meg kell ismertetni a lakossággal: szemléletformáló tevékenység a kerületi lakosság körében, illetve ilyen tárgyú civil kezdeményezések támogatása

A fás szárú növények hatósági védelmét a 2012 novemberében elfogadott kerületi környezetvédelmi program nem tárgyalta. A Kvt. 2012. évi módosítása (ismét) felhatalmazást adott a kerületi önkormányzatoknak, hogy más törvény hatálya alá nem tartozó fás szárú növények védelme érdekében a tulajdonjogot korlátozó előírásokat állapítson meg. A felhatalmazás alapján megújított kerületi favédelmi rendelet (a fák védelmének helyi szabályairól szóló 1/2013. (I. 22.) XIII. kerületi önkormányzati rendelet) alapján a kerületi magánterületeken lévő díszfákat csak hatósági engedély birtokában szabad kivágni, és minden esetben, a kivágás okának megfelelő mértékben, pótolni is kell. A hatósági jogalkalmazás tapasztalatai alapján a rendelet – amely tartalmában megfelel a kerületben 2007 óta létező szabályozásnak – továbbra is betölti feladatát: a fakivágáshoz kapcsolódó feltételrendszer segít megőrizni a kerületi faállományt, a szigorú fapótlási követelmények, illetve a közterületre történő fapótlás és a fapótlás pénzbeli megváltásának lehetősége hozzájárul a faállomány fenntartásához, fejlesztéséhez.

Amellett, hogy a rendelet a fakivágáshoz kapcsolódó hatósági feladatokat megfelelően rendezi, megjeleníti a kerületi fák megőrzése iránti elkötelezettséget és a fákkal történő felelős gazdálkodásra ösztönöz, önmagában nem elegendő eszköz.

Kerületünkben az önkormányzat által fenntartott több mint 25 000 fához hasonló nagyságrendű a magánterületen lévő fák száma, melyek megóvása elengedhetetlen feltétele a környezetminőség fenntartásának. Nap mint nap tapasztaljuk, hogy a lakosság nagy mértékben elkötelezett a közterületi fák védelme mellett, ugyanakkor a magánterületen álló fák megbecsülése nem általános. A fák a városképre gyakorolt pozitív esztétikai hatásukkal, a mikroklíma és a levegőminőség javításával meghatározó elemei „zöldvagyonunknak”, melynek megóvása és gyarapítása közös felelősségünk. A Környezetvédelmi-fenntarthatósági Programot e cél elérése érdekében egészítjük ki.

Összegzés

A Környezetvédelmi-fenntarthatósági Programban meghatározott feladatok időarányos teljesítésének áttekintése alapján megállapítható, hogy a program végrehajtása az abban meghatározott ütemben folyik, és a célkitűzések teljesítése hozzájárul kerületünk környezeti állapotának javításához. A folyamatban lévő feladatok elvégzése a Program adta keretek között biztosítható, így annak – a fentiekben jelzett kiegészítésen túli – módosítása nem indokolt.

A környezetvédelem területéhez kapcsolódó legfontosabb jogszabályok

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény

A környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet

Hulladékgazdálkodás

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény

Zajvédelem

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet

A környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet

A zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet

A zajvédelem helyi szabályairól szóló 8/2013. (III. 26.) XIII. kerületi önkormányzati rendelet

Fás szárú növények védelme

A fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet

A fák védelmének helyi szabályairól szóló 1/2013. (I. 22.) XIII. kerületi önkormányzati rendelet

Levegőtisztaság-védelem

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet

Budapest Főváros szmogriadótervéről szóló 69/2008. (XII. 10.) Főv. Kgy. rendelet

---

Felhasznált források

Nemzeti Környezetvédelmi Program – Magyar Közlöny 2015. évi 83. szám

Budapest Főváros Környezeti Programja 2011-2016, illetve

Budapest Környezeti Állapotértékelése 2014 –

<http://budapest.hu/Lapok/Hivatal/Kornyeztvedelem.aspx>

1 Air Quality in Europe – 2014 Report [http://www.eea.europa.eu/publications/air-quality-in-europe-2014/at_download/file]

2 Beszámoló jelentés az 1330/2011. (X.12.) Korm. határozattal elfogadott Kisméretű Szálló Por (PM 10 részecske) Csökkentés Ágazatközi Intézkedési Programjáról 2014. [http://pm10.kormany.hu/download/7/7b/d0000/PM10_Beszamoló_2014.pdf]

3 <http://www.slideshare.net/kvir/kerekparosforgalomelemzesebudapest2014>